

INFOFICHE BEHEEROVEREENKOMSTEN– KNOTTEN

Beheerovereenkomsten voor onderhoud kleine landschapselementen

WAT?

Knotten is de kruin van bomen periodiek afzetten, waardoor bovenop de stam een bolvormige verdikking ontstaat. Knotten moet regelmatig gebeuren.

WAAROM?

- Knotbomen zijn kleine landschapselementen die een geschikt leefgebied zijn voor allerlei dieren. Ze kunnen er schuilen, rusten, nestelen of voedsel zoeken. Sommige diersoorten, zoals wezel en egels, verplaatsen zich via de landschapselementen door een gebied. Bovendien komen er heel wat plantensoorten voor.
- Knotbomen binden CO₂ over een langere termijn en milderen de effecten van hittegolven en stormen. Ze remmen afstromend water en modder af, en bevorderen de infiltratie naar het grondwater. Hun wortels nemen meststoffen op uit grondlagen die onbereikbaar zijn voor landbouwteelten
- Knotbomen bepalen het uitzicht van een landschap en zijn een deel van ons cultureel erfgoed.

HOE?

- Knot de bomen tegen het voorjaar van het vijfde werkjaar.
- Voer de werken uit in de periode van 1 november tot en met 15 maart.
- Een klepelmaaier gebruiken mag niet.
- Leg het snoeihout niet tegen de bomen, ook niet na verhakselen.
- Vervang afgestorven knotbomen op hetzelfde perceel door nieuwe exemplaren te planten van dezelfde soort.
- Gebruik plantgoed met een minimale grootte HT 10/12. Voor wilgen en populieren kunt u poten gebruiken.
- Voorkom vraatschade aan de stam door vee.

TIPS

- Knotten gebeurt wanneer de sapstroom stil ligt. Voor de meeste soorten is dat tussen 1 november en 15 maart. Bij haagbeuk en veldesdoorn komt de sapstroom echter al vroeger op gang. Knotten gebeurt bij die soorten best voor nieuwjaar om te sterk bloeden en verzwakking van de boom te voorkomen.
- Vermijd knotten bij strengere vorst ($< -5^{\circ}\text{C}$) om invriezen van de verse wonden te voorkomen. Voor oudere wonden vormt vorst geen probleem.
- Zaag de takken niet te kort tegen de knot af. Laat een stomp staan die ongeveer even lang is als de diameter van de tak. De boom loopt opnieuw uit, uit de slapende ogen op die stomp. Bovendien voorkomt u zo dat de boom op termijn gaat inrotten en uitscheuren.
- Vermijd inscheuren van de wonde door eerst een inkeping te maken tegenover de zaagsnede. Laat bij zwaardere takken eerst een stuk tak staan (zagen op stomp). Dat maakt werken vanop de knot ook veiliger.
- Zorg voor (licht) schuine snijvlakken zodat regenwater niet op de wonden blijft staan.
- Vermijd te grote snijwonden. Dat verlaagt de kans op infecties.
- Begin met de gezonde bomen te knotten en houd verzwakte en zieke bomen voor het laatst. Zo wordt eventuele besmetting niet overgedragen. Ontsmet uw snoeimateriaal met bijvoorbeeld alcohol of dettol als u die volgorde niet kunt aanhouden.
- Verwijder in het groeiseizoen na het knotten de stamscheuten onder de knot.
- Dun de nieuwe scheuten op de knot na 1 à 2 jaar uit tot 6 tot 12 stevige en evenwichtig verdeelde exemplaren. Dat bevordert de vitaliteit van de boom en maakt ook de volgende knotbeurt gemakkelijker en veiliger.

VERGOEDING

Voor een beheerovereenkomst knotten ontvangt u jaarlijks een vergoeding van 8,51 euro per boom.

